

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відокремлений структурний підрозділ
«Криворізький фаховий коледж Національного авіаційного університету»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник начальника коледжу
з навчально-методичної роботи

 Галина ДАНИЛІНА
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

« 21 » 09 2023 р.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління»
(назва навчальної дисципліни)

спеціальності 073 «Менеджмент»
(код та назва спеціальності)

освітньо-професійного ступеня бакалавр

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів освіти денної форми навчання з навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління»,
(назва навчальної дисципліни)

складені на основі навчальної програми, затвердженої « 21 » 09 2023 р.
та навчального плану НЧБ/Ж/1-20/03.12-043/23
затвердженого « 16 » 06 2023 р.

Укладач: викладач, к.е.н., спеціаліст вищої категорії Кравченко Любов Олександрівна
(посада, наук.ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи
обговорено на засіданні циклової комісії

менеджменту та логістики
(повна назва циклової комісії)

Протокол № 11

від « 29 » 08 2023 р.

Голова циклової комісії

Надія СМІРНОВА
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ПОГОДЖЕНО

Завідувач

навчально-методичного кабінету

Марина КОЛЬЧАК
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

« 29 » 08 2023 р.

1 Пояснювальна записка

Головна мета реформування органів влади на сучасному етапі розвитку України полягає у необхідності створення ефективної системи державного управління, що відповідає стандартам демократичної правової держави з соціально орієнтованою ринковою економікою. Слід зазначити, що не менш важливим питанням залишається перелік повноважень та відповідальності центральних та регіональних рівнів органів влади у їх розмежуванні і збалансуванні з надання державних та громадських послуг, забезпечення задоволення потреб громадян та досягнення стратегічних цілей розвитку державного рівня тощо. Державне регулювання економіки покликане забезпечувати її рівновагу і сталий розвиток. Напрямки, форми і масштаби державного регулювання економіки визначаються характером економічних, соціальних, екологічних та інших проблем у будь-якій країні певного періоду.

Державне регулювання економіки в умовах сьогодення є системою типових заходів законодавчого, виконавчого та контролюючого характеру, які здійснюють державні установи та суспільні організації з метою стабілізації та адаптації існуючої соціально-економічної системи до умов, що змінилися.

Процес регулювання економіки потребує комплексу організаційних, економічних, фінансових і управлінських заходів як складових ефективною реалізації політики соціального розвитку.

Основною метою сучасного державного регулювання економіки є його переведення на інтенсивний шлях розвитку з послідовним скороченням видатків на екстенсивне зростання і вкладень в інтенсифікацію ефективного використання вже створеного господарського потенціалу.

Саме на це орієнтовані дані методичні вказівки, розроблені для самостійного вивчення дисципліни «Державне та регіональне управління» здобувачами вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент».

Мета навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління» – надати здобувачам вищої освіти знання щодо сутності, засобів, сфер, об'єктів і механізмів державного регулювання економіки, а також з'ясування ролі його інструментів: прогнозування, планування, програмування.

Вивчення навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління» сприятиме підвищенню рівня загальноєкономічної підготовки бакалаврів, формуванню у них навичок науково-аналітичного опрацювання проблем із позицій державних інтересів.

2 Загальні методичні вказівки

Відповідно до «Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» самостійна робота студента (СРС) є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

Самостійна робота студента (здобувача освіти) включає:

- опрацювання навчального матеріалу,
- виконання індивідуальних завдань,
- науково-дослідну роботу.

Навчальний час, відведений на самостійну роботу здобувача освіти денної форми навчання, регламентується навчальним робочим планом навчального закладу. Зміст самостійної роботи здобувача освіти над конкретною дисципліною визначається робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота здобувача освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених робочою навчальною програмою дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, збірниками завдань, комплектами індивідуальних семестрових завдань, практикумами, навчальними комплексами, методичними рекомендаціями з організації СРС, виконанням окремих завдань та ін.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння здобувачем освіти у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом із навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять.

Форми, які застосовуються при самостійній роботі здобувачів освіти при вивченні курсу «Державне та регіональне управління»:

- опрацювання лекційного матеріалу та доповнення його деякими питаннями;
- поглиблення розглянутих проблем, які виносяться для більш детального вивчення на практичні заняття;
- аналіз ситуаційних завдань з дисципліни;
- підготовка доповідей з проблемного питання;
- опрацювання тестових завдань з кожної теми;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи.

Самостійна робота передбачає підготовку здобувачів освіти до складання екзамену з цієї дисципліни.

3 Орієнтований тематичний план з тем, які винесені на самостійну роботу

№ розділу, теми	Назва розділу і теми	Кількість годин на самостійну роботу
1	2	3
6 семестр		
Розділ №1. «Теоретико-методологічні засади державного і регіонального управління»		
1.1	Основи теорії державного управління. Предмет та завдання навчальної дисципліни	2
1.2	Державна влада та державне управління	2
1.3	Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку	2
1.4	Роль різних гілок влади у процесі державного управління	2
1.5	Державне управління на регіональному рівні	2
	Всього за розділом №1	10
Розділ №2. «Менеджмент органів державної влади»		
2.1	Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні	4
2.2	Центральні органи державного управління	4
2.3	Регіональні органи державного управління	4
2.4	Виробництво на території регіону. Державна регіональна політика	4
2.5	Загальні засади формування механізму господарського управління регіоном	4
2.6	Європейська Хартія місцевого самоврядування та проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні	4
2.7	Міське самоврядування та його роль у державному управлінні	2
2.8	Внутрішня організація та управління органів державної влади	4
2.9	Державна служба в Україні. Етика поведінки державних службовців.	4
2.10	Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади	4
2.11	Відносини органів публічної влади в системі державного та регіонального управління	4

2.12	Залучення громадськості до участі в управлінні державними і суспільними справами та контролі за функціонуванням органів влади	3
2.13	Розвиток системи державного та регіонального управління. Реформування системи державного управління відповідно до стандартів публічного адміністрування, прийнятих в Європейському Союзі та країнах розвиненої демократії	4
2.14	Запровадження нової ідеології функціонування виконавчої влади місцевого самоврядування як діяльності щодо забезпечення реалізації прав і свобод громадян	4
	Всього за розділом №2	53
	Всього за 6 семестр	63
	Всього за навчальною дисципліною	63

4 Методичні вказівки до самостійної роботи

РОЗДІЛ №1. «ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО І РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ»

Тема №1.1. Основи теорії державного управління. Предмет та завдання навчальної дисципліни

Тематика підтем СРС. Соціальна природа поняття «державне управління», його мета та зміст. Системні характеристики державного управління. Етапи формування моделі системи державного управління на основі системного підходу. Суб'єкт та об'єкт державного управління.

Питання для самостійної роботи

1. Сформулювати мету та сутність державного управління.
2. Виділити основні цілі та завдання державного управління на сучасному етапі розвитку України.
3. Розглянути державне управління як системне суспільне явище.
4. Охарактеризувати суб'єкта та об'єкта державного управління.
5. Визначити роль державного управління в системі суспільних наук.
6. Охарактеризувати фундаментальні процеси державного управління щодо планування, організації, зв'язку із зовнішнім середовищем.
7. Проаналізувати сучасні методи державного управління.

Базова література: [5, 7, 9]

Допоміжна література: [15, 17]

Тема №1.2. Державна влада та державне управління

Тематика підтем СРС. Феномен влади. Влада як засіб державного управління. Єдність системи державного управління: взаємозв'язок державної влади і державного управління. Взаємовідносини між різними гілками влади у межах дії конституційного принципу поділу функцій.

Питання для самостійної роботи

1. Проаналізувати типологію влади за М. Вебером та Д. Істоном.
2. Вивчити джерела влади за Е. Тоффлером.
3. Охарактеризувати різновиди влади.
4. Розкрити сутність та проаналізувати функції влади.

5. Прослідкувати історичні витоки поділу державної влади.
6. Обґрунтувати шляхи забезпечення самостійності гілок влади та їх співробітництва.

Базова література: [7, 9]

Допоміжна література: [14, 15, 23, 24]

Тема №1.3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку

Тематика підтем СРС. Особливості управління соціальною сферою. Соціальна політика держави: сутність, цілі та принципи. Основні об'єкти, складові та моделі соціальної політики. Методи впливу держави на розвиток соціальних відносин. Напрями соціальної політики держави щодо економічно активного населення та вразливих верств населення. Завдання державного регулювання розвитку елементів соціальної інфраструктури. Державне управління сферою культури та духовним життям суспільства.

Питання для самостійної роботи

1. Проаналізувати сутність соціальної політики держави та її основних складових.
2. Здійснити аналіз державного управління в сфері соціальних відносин.
3. Розглянути соціальний конфлікт та його функції у суспільстві.
4. Проаналізувати сучасну соціально-економічну ситуацію в Україні.
5. Прослідкувати основні напрями формування та розвитку сучасної соціальної політики в Україні.
6. Проаналізувати державне управління в сфері вищої освіти в зарубіжних країнах (Канада, США, Японія).
7. Розглянути державне управління сферою культури та ідеології в Україні.

Базова література: [4, 7, 9]

Допоміжна література: [17]

Тема №1.4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління

Тематика підтем СРС. Взаємовідносини між різними гілками влади у межах дії конституційного принципу поділу функцій. Законодавча влада в системі державного управління. Роль виконавчої влади в Україні. Судова влада в системі державного управління.

Питання для самостійної роботи

1. Визначити поняття, склад, структуру та повноваження парламенту України.
2. Охарактеризувати організацію виконавчої влади за Конституцією України.
3. Проаналізувати роль Уряду в державному управлінні.
4. Окреслити проблеми та перспективи розвитку судової влади в Україні.
5. Проаналізувати судоустрій в Україні.
6. Здійснити аналіз системи стримувань і противаг щодо поділу влади в Україні.
7. Прослідкувати функціонування державно-владного механізму за різних політичних режимів.

Базова література: [7, 9]

Допоміжна література: [14, 15, 21, 23, 24]

Тема №1.5. Державне управління на регіональному рівні

Тематика підтем СРС. Регіональне управління: сутність, цілі специфіка та напрями. Державна регіональна політика та політика територіально-адміністративних органів. Управління

інноваційною діяльністю. Роль державного управління щодо розвитку соціальної інфраструктури регіону.

Питання для самостійної роботи

1. Розглянути регіон як об'єкт державного управління.
2. Охарактеризувати історичні форми управління регіональним розвитком.
3. Вивчити сутність, цілі та специфіку регіонального управління.
4. Окреслити наукові підходи до вивчення регіональної політики.
5. Проаналізувати державну регіональну політику в Україні.
6. Здійснити аналіз напрямів державного управління регіональним розвитком.

Базова література: [6, 8, 10]

Допоміжна література: [19, 20, 23]

РОЗДІЛ №2. «МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ»

Тема №2.1. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні

Тематика підтем СРС. Історичний досвід державного управління в Україні. Конституційна модель розподілу влади в Україні. Інститут Президента та державне управління. Верховна Рада та державне управління. Проблеми функціонування та напрями реформування.

Питання для самостійної роботи

1. Проаналізувати історичні витоки становлення президентства в Україні.
2. Охарактеризувати елементи статусу Президента України.
3. Здійснити аналіз повноважень Президента України щодо органів виконавчої влади.
4. Проаналізувати повноваження Президента України щодо органів судової влади.
5. Розглянути допоміжні інституції Президента України.
6. Проаналізувати проблеми у відносинах владного трикутника України: Верховна Рада України – Кабінет Міністрів України – Президент України.
7. Охарактеризувати Інститут Президента України з позицій перспектив розвитку.

Базова література: [5, 7, 9]

Допоміжна література: [15, 17]

Тема №2.2. Центральні органи державного управління

Тематика підтем СРС. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади: їх права, компетенції, функції. Органи виконавчої влади України: загальна характеристика, управлінські зв'язки. «Субординація», «координація» і «реординація» між органами виконавчої влади. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.

Питання для самостійної роботи

1. Здійснити аналіз єдиної системи центральних органів виконавчої влади.
2. Охарактеризувати права, компетенції та функції центральних органів виконавчої влади.
3. Вивчити структуру і компетенції Кабінету Міністрів України.
4. Розглянути роль і діяльність Міністерств в системі органів виконавчої влади України.
5. Проаналізувати Державний комітет у системі органів виконавчої влади.
6. Окреслити напрями удосконалення моделі організації державної влади в Україні.

Базова література: [5, 7, 9]

Допоміжна література: [15, 17, 24]

Тема №2.3. Регіональні органи державного управління

Тематика підтем СРС. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління. Місцеві державні адміністрації: їх структура, діяльність, повноваження, порядок формування. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних і горизонтальних зв'язків. Управління факультативними територіальними одиницями. Особливості функціонування й управління територіями зі спеціальним статусом.

Питання для самостійної роботи

1. Надати характеристику територіальних центральних органів виконавчої влади.
2. Визначити основні завдання, правовий статус і компетенції місцевих державних адміністрацій.
3. Проаналізувати відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних і горизонтальних зв'язків.
4. Вивчити особливості структури місцевих державних адміністрацій.
5. Охарактеризувати господарсько-правовий механізм діяльності територій зі спеціальним статусом.

Базова література: [4, 5, 6, 9]

Допоміжна література: [17, 22, 24]

Тема №2.4. Виробництво на території регіону. Державна регіональна політика

Тематика підтем СРС. Цілі, функції та об'єкти державного регулювання економікою. Роль держави у розвитку підприємництва. Державне регулювання структурної перебудови національної економіки. Конкурентна та інноваційно-інвестиційна політика держави, методи та інструменти. Засоби впливу на розвиток промислового і сільськогосподарського виробництва, сфери обігу і торгівлі.

Питання для самостійної роботи

1. Охарактеризувати зміст і функції державної економічної політики, її основні типи.
2. Охарактеризувати механізм державного регулювання економічних процесів у сучасній Україні.
3. Проаналізувати основні проблеми економічної політики в Україні на сучасному етапі?
4. Проаналізувати державну фінансову політику.
5. Розглянути заходи державного регулювання підприємництва.
6. Здійснити аналіз сучасних світових тенденцій у взаємовідносинах суспільства та бізнесу.
7. Охарактеризувати механізм інноваційно-інвестиційної політики держави.

Базова література: [4, 7, 9]

Допоміжна література: [16, 17, 20, 24]

Тема №2.5. Загальні засади формування механізму господарського управління регіоном

Тематика підтем СРС. Механізми реалізації регіональної політики держави. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіону. Державні та регіональні програми. Регіональна політика зарубіжних країн.

Питання для самостійної роботи

1. Проаналізувати інституційно-правові та організаційні механізми реалізації регіональної політики держави.
2. Розглянути фінансові механізми держави як основу соціально- економічного розвитку регіону.
3. Окреслити соціально-психологічні механізми реалізації регіональної політики держави.
4. Здійснити аналіз зарубіжного досвіду регіонального управління.

Базова література: [6, 8, 10]
Допоміжна література: [12, 19, 20, 28]

Тема №2.6. Європейська Хартія місцевого самоврядування та проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні

Тематика підтем СРС. Всесвітня Декларація місцевого самоврядування. Європейська Хартія місцевого самоврядування та проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні. Поняття і основні характеристики громадянства. Взаємовідносини громадян і органів державного управління.

Питання для самостійної роботи

1. Проаналізувати Всесвітню декларацію місцевого самоврядування та її роль в розвитку України.
2. Охарактеризувати Європейську Хартію місцевого самоврядування та проблеми функціонування цього інституту в Україні.
3. Здійснити аналіз принципів місцевого самоврядування в зарубіжних країнах та моделей управління.
4. На прикладах довести необхідність формування в Україні нового типу взаємовідносин органів виконавчої влади з громадянами.

Базова література: [4, 6, 7]
Допоміжна література: [11, 13, 21, 22, 24]

Тема №2.7. Місцеве самоврядування та його роль у державному управлінні

Тематика підтем СРС. Історичний аспект та конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні. Державна політика у сфері місцевого самоврядування. Сучасна система місцевого самоврядування в Україні. Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування. Особливості здійснення самоврядування в місті Києві.

Питання для самостійної роботи

1. Визначити правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління.
2. Охарактеризувати принципи взаємовідносин державного управління та місцевого самоврядування.
3. Визначити місце та роль місцевого самоврядування в системі органів державної влади.
4. Здійснити характеристику системи органів місцевого самоврядування.
5. Проаналізувати функції, що відносяться до повноважень органів державної влади в напрямі місцевого самоврядування.
6. Охарактеризувати форми здійснення взаємовідносин органів державної і муніципальної влади.
7. Законодавча ініціатива органів муніципальних утворень.
8. Проаналізувати особливості здійснення самоврядування в м. Києві.

Базова література: [4, 6, 7]
Допоміжна література: [11, 13, 21, 22]

Тема №2.8. Внутрішня організація та управління органів державної влади

Тематика підтем СРС. Історичний досвід державного управління в Україні. Конституційна модель розподілу влади в Україні. Інститут Президента та державне управління. Верховна Рада та державне управління. Проблеми функціонування та напрями реформування.

Питання для самостійної роботи

1. Проаналізувати історичні витоки становлення президентства в Україні.
2. Охарактеризувати елементи статусу Президента України.
3. Здійснити аналіз повноважень Президента України щодо органів виконавчої влади.
4. Проаналізувати повноваження Президента України щодо органів судової влади.
5. Розглянути допоміжні інституції Президента України.
6. Проаналізувати проблеми у відносинах владного трикутника України: Верховна Рада України – Кабінет Міністрів України – Президент України.
7. Охарактеризувати Інститут Президента України з позицій перспектив розвитку.

Базова література: [5, 7, 9]

Допоміжна література: [15, 17]

Тема № 2.9. Державна служба в Україні. Етика поведінки державних службовців

Тематика підтем СРС. Цілі та основні напрями адміністративної реформи в Україні. Удосконалення механізмів правового захисту громадян. Протидія корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування. Зміцнення та формування нових фінансово-економічних основ функціонування державного управління. Організація на нових засадах державної служби та служби в органах місцевого самоврядування. Підготовки та перепідготовки управлінських кадрів.

Питання для самостійної роботи

1. Проаналізувати реформування організаційних структур державного управління за Концепцією адміністративної реформи в Україні.
2. Обґрунтувати нагальність бюджетної реформи в Україні.
3. Окреслити основні напрями реформи державної служби в Україні.
4. Обґрунтувати необхідність створення сучасного нормативно- правового, наукового та інформаційного забезпечення системи державного управління.
5. Довести необхідність та дієвість інноваційних технологій у державному управлінні.
6. На прикладах довести необхідність створення сучасного нормативно- правового, наукового та інформаційного забезпечення системи державного і регіонального управління.

Базова література: [4, 6, 10]

Допоміжна література: [11, 12, 13, 14, 18, 22, 23]

Тема №2.10. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади

Тематика підтем СРС. Контрольна влада у системі управління, органи представництва контролю, особливості їх діяльності. Прокуратура України, її характеристика

Питання для самостійної роботи

1. Встановити сутність і види контролю у суспільстві.
2. Визначити, у чому полягає контрольна влада у системі управління, якими органами представлена та вказати особливості форм діяльності.
3. Яка роль прокуратури України? Як призначається на посаду і звільняється з посади Генеральний Прокурор? Яка участь прокурорів в організаційних заходах публічної влади?
4. Види виконавчої влади, уряд і державне управління, судова влада в системі державного управління.

Базова література: [4, 6, 7, 10]

Допоміжна література: [13, 14, 18, 22, 23, 24]

Тема № 2.11. Відносини органів публічної влади в системі державного та регіонального управління

Тематика підтем СРС. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади: їх права, компетенції, функції. Органи виконавчої влади України: загальна характеристика, управлінські зв'язки. «Субординація», «координація» і «реординація» між органами виконавчої влади. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.

Питання для самостійної роботи

1. Здійснити аналіз єдиної системи центральних органів виконавчої влади.
2. Охарактеризувати права, компетенції та функції центральних органів виконавчої влади.
3. Вивчити структуру і компетенції Кабінету Міністрів України.
4. Розглянути роль і діяльність Міністерств в системі органів виконавчої влади України.
5. Проаналізувати Державний комітет у системі органів виконавчої влади.
6. Окреслити напрями удосконалення моделі організації державної влади в Україні.

Базова література: [5, 7, 9]

Допоміжна література: [15, 17, 24]

Тема № 2.12. Залучення громадськості до участі в управлінні державними і суспільними справами та контролі за функціонуванням органів влади

Тематика підтем СРС. Особливості управління соціальною сферою. Соціальна політика держави: сутність, цілі та принципи. Основні об'єкти, складові та моделі соціальної політики. Методи впливу держави на розвиток соціальних відносин. Напрями соціальної політики держави щодо економічно активного населення та вразливих верств населення. Завдання державного регулювання розвитку елементів соціальної інфраструктури. Державне управління сферою культури та духовним життям суспільства.

Питання для самостійної роботи

1. Проаналізувати сутність соціальної політики держави та її основних складових.
2. Здійснити аналіз державного управління в сфері соціальних відносин.
3. Розглянути соціальний конфлікт та його функції у суспільстві.
4. Проаналізувати сучасну соціально-економічну ситуацію в Україні.
5. Прослідкувати основні напрями формування та розвитку сучасної соціальної політики в Україні.
6. Проаналізувати державне управління в сфері вищої освіти в зарубіжних країнах (Канада, США, Японія).
7. Розглянути державне управління сферою культури та ідеології в Україні.

Базова література: [4, 7, 9]

Допоміжна література: [17]

Тема №2.13. Розвиток системи державного та регіонального управління. Реформування системи державного управління відповідно до стандартів публічного адміністрування, прийнятих в Європейському Союзі та країнах розвиненої демократії

Тематика підтем СРС. Державне та регіональне управління в контексті трансформаційних і глобалізаційних процесів. Концептуальні засади реформування центральних та місцевих органів влади, напрями вдосконалення управління регіональним розвитком. Соціально-ринкова

трансформація України. Реформування системи державного управління відповідно до європейських стандартів публічного адміністрування.

Питання для самостійної роботи

1. Окреслити завдання держави щодо формування ефективної системи управління на різних рівнях.
2. Проаналізувати концептуальні засади реформування місцевих органів влади та напрями регіональної політики.
3. Охарактеризувати методи ефективної організації виконавчої влади на центральному та місцевому рівнях управління.
4. Проаналізувати оновлені підходи до ідеології функціонування виконавчої влади місцевого самоврядування.

Базова література: [4, 6, 10]

Допоміжна література: [11, 12, 13, 14, 18, 22, 23]

Тема №2.14. Запровадження нової ідеології функціонування виконавчої влади місцевого самоврядування як діяльності щодо забезпечення реалізації прав і свобод громадян

Теми рефератів для здобувачів освіти:

1. Методологія державного управління.
2. Державний устрій як основа організації державного управління.
3. Ведучі школи та напрями в теорії державного управління.
4. Органи державної влади: поняття, правовий статус і класифікація.
5. Державно-управлінські відносини та їх правове регулювання.
6. Конституційні засади співвідношення законодавчої та виконавчої гілок державної влади в Україні.
7. Інститут Президента України: статус, повноваження та відповідальність.
8. Управлінський зміст виконавчої влади та місце інституту президента в її реалізації.
9. Кабінет Міністрів України — вищий орган в системі органів виконавчої влади.
10. Досвід організації виконавчої влади у зарубіжних країнах.
11. Співвідношення державного управління та місцевого самоврядування: концептуальний підхід.
12. Місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування: взаємодія і розмежування повноважень.
13. Поняття регіональної політики та регіонального управління.
14. Регіональний рівень управління: цілі, завдання та функції.
15. Співвідношення централізації та децентралізації у регіональному управлінні.
16. Правове регулювання взаємовідносин місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.
17. Ресурсне (нормативно-правове, матеріальне, фінансове, кадрове тощо) забезпечення діяльності органу державної влади.
18. Інформаційне забезпечення діяльності органу державної влади.
19. Особливості державного управління в економічній сфері.
20. Державне управління у соціальній сфері.
21. Особливості державного управління у політичній сфері.
22. Державне управління соціокультурною сферою.
23. Державне управління у сфері національної безпеки.
24. Організаційна структура державного управління.
25. Організаційно-правові умови впровадження науково-технічних досягнень в інформаційному забезпеченні управлінської діяльності.
26. Особливості інформаційного забезпечення у місцевому самоврядуванні.

27. Організаційно-правові проблеми раціоналізації та підвищення ефективності державного управління.
28. Бюрократія і бюрократизм у державному управлінні: світові тенденції та вітчизняна специфіка.
29. Поняття, чинники та критерії ефективності державного управління.
30. Державний контроль у сфері виконавчої влади в Україні.
31. Організаційно-структурне забезпечення державного контролю у сфері виконавчої влади.
32. Судовий контроль щодо виконавчої влади: особливості розвитку адміністративної юстиції в Україні.
33. Громадський контроль за діяльністю органів державного управління.
34. Державне та регіональне управління в контексті трансформаційних і глобалізаційних процесів.
35. Концепція адміністративної реформи в Україні.

5 Рекомендовані навчально-методичні матеріали

1. Авер'янов В.Б. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право / В.Б. Авер'янов. - К.: Юстиніан, 2007. - 288 с.
2. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В.Б. Авер'янова. - К.: Факт, 2003. - 384 с.
3. Круш П.В. Регіональне управління: навч. посіб. / П.В. Круш, О.О. Кожем'яченко. - К.: ЦУЛ, 2007. - 248 с.
4. Мельник А.Ф. Державне управління: підручник / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський. - К.: Знання, 2009. - 582 с.
5. Мельник С.А. Управління регіональною економікою: навч. посібник./ С.А. Мельник. - К.: КНЕУ, 2000. - 124 с.
6. Малиновський В. Державне управління: навч. посіб. / В. Малиновський. - Луцьк: РВВ «Вежа» Вол. держ. ун-ту ім. Л. Українки, 2000. - 558 с.
7. Стеченко Д.М. Управління регіональним розвитком: навч. посіб. /Д.М. Стеченко. – К.: Вища школа, 2000. – 223 с.

Допоміжна

8. Законодавство України про місцеве самоврядування: зб. законодав.актів: за станом на 5 листоп. 2001 р. // Верхов. Рада України. - Офіц. вид. - К.: Парлам. вид-во, 2001.
9. Про затвердження методичних рекомендацій щодо формування регіональних стратегій розвитку. Наказ Мінекономіки та з питань європейської інтеграції України від 29.07.2002, № 224.
10. Біленчук П.Д. Місцеве самоврядування в Україні (муніципальне право) навчальний посібник / П.Д. Біленчук, В.В. Кравченко, М.В. Підмогильний. - К.: Атіка, 2000. - 304 с.
11. Воронкова В.Г Менеджмент в державних організаціях: навч. посіб. / В.Г. Воронкова. - К.: Професіонал, 2004. - 256 с.
12. Глен Райт. Державне управління / Глен Райт. - К.: 1994. – 113 с.
13. Державне регулювання економіки: навчальний посібник /С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куцень. - К.: КНЕУ, 2000.
14. Державне управління в Україні: навч. посіб. / за заг. ред. В.Б. Авер'янова. - К.: 1999. – 432 с.
15. Желюк Т.Л. Державна служба: навч. посіб. /Т.Л. Желюк. - Луцьк: Професіонал, 2000. - 558 с.
16. Запоточний І.В. Державне регулювання регіональної економіки /І.В. Запоточний, В.І. Захарченко. - Харків: Одіссей, 2003. — 600 с.
17. Ковтун О.І. Державне регулювання економіки: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення курсу / О.І. Ковтун. – Львів: Видавництво ЛКА, 2001 - 132 с.
18. Лазор О.Д. Основи місцевого самоврядування: навч. посіб. / О.Д. Лазор. - К.: ЦУЛ, 2003. – 432 с.
19. Мельник А.Ф. Муніципальний менеджмент: навч.посіб. / А.Ф. Мельник, Г.Л. Монастирський, О.П. Дудкіна. – К.: Знання, 2006. – 420 с.

20. Оболенський О.Ю. Державне управління та державна служба: словник-довідник / О.Ю. Оболенський. - К.: КНЕУ, 2005. - 478 с.
21. Оболенський О.Ю. Державна служба : підручник / О.Ю. Оболенський. - К.: КНЕУ, 2006. – 472 с.
22. Ординський В.Л. Управління в органах виконавчої влади: навч. посіб. / В.Л. Ординський, З.Р. Кисіль, М.В. Ковалів. - К.: ЦУЛ, 2008. - 296 с.
23. Регіональний менеджмент: навч. посіб. / М.А. Коваленко, Н.А. Кругла, Л.М. Радванська, Г.М. Швороб. – Херсон: Олді-плюс, 2004. – 304 с.
24. Стеченко Д.М. Державне регулювання економіки / Д.М. Стеченко. - К.: Знання, 2004. - 262 с.